

A bíróságok története

Egri Törvényszék

(Eger, Barkóczy utca 1.)

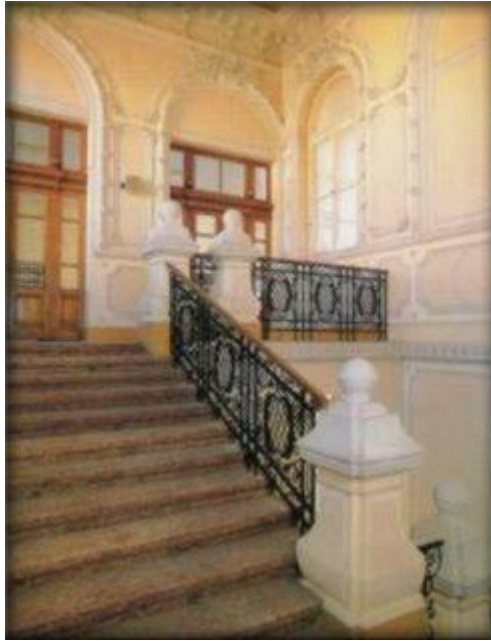
1871-ben Heves megyében a Törvényszék székhelye Eger, a járásbíróságok székhelye pedig Eger, Heves, Pétervására, Hatvan Gyöngyös és Tiszafüred lett. Napjainkban Pétervására és Tiszafüred helyét a városi bíróságok listáján Füzesabony váltotta fel.

Az Egri Törvényszék 1872. január 1-én az államkincstártól bérbe vett Zábránczky-féle házban (a vármegyeház nyugati szomszédságában) kezdte meg működését. A törvényszéki épület az 1871 és 1877 között zajlott tárgyalások után, 1878-ban az „Oroszlán” vendéglő átalakításával jött létre úgy, hogy ott az ügyészség is elhelyezhető legyen. Később, az 1880-as évek közepén a teleknek az Eger patak felőli részén a város új épületet emelt a járásbíróság részére, hogy így az összes hivatalos bírósági helyiség együtt legyen. A bírósági szervezet fejlődésének szükségszerű következménye volt egy új igazságügyi palota emelésének igénye. A régi épület szűknek bizonyult, az esküdtzéki tárgyalásokat a bíróság kénytelen volt a városháza dísztermében megtartani, de a város a harmadik tárgyalási ciklus után a termet tárgyalási célokra nem adta át.



Ezért a törvényszék fenyítő osztályát 1900-ban a Barkóczy-féle épületben helyezték el. 1906-1908 között, Wágner Gyula tervei alapján felépült az igazságügyi palota és a megfelelő börtön. Az új épületbe 1908. augusztus 1-én költözött be a bíróság. Az Eger belvárosában helyet kapó, a székesegyház mögött elhelyezkedő neobarokk építmény jól illeszkedik a jórészt barokk stílusú városközpontba. Homlokzata keletre, az egyik szárnya északkeletre, a másik délkeletre néz. A háromszintes törvényház I. emeleti aulájában megtalálható a korra jellemző ún. dekorációs festészet egy gyönyörű darabja.

A korabeli, más bírósági épületekben is fellelhető, egyiptomi, római és pompeji stílust követő, historizáló falfestmények közül is kiemelkedik ez a figurális szekció együttes, amely a klasszikus államélet minden területét, valamint a természettudományt, az ipart, a mezőgazdaságot és a jogtudományt jeleníti meg, az 1848-as magyar címerrel ékítve.



Az impozáns díszlépcsőházat a korabeli kovácsoltvas remekének számító záródísz-alakokkal ellátott lépcsőkortlát emeli még díszesebbé. A bírósági épületet az 1964-65-ös években a kor igényeinek megfelelően felújították.



Bírói dolgozószoba és tárgyalóterem



Egri Járásbíróság

(Eger, Barkóczy u. 3.)



Az Egri Városi Bíróság és Ügyészség egységei az 1990-es évek végéig a törvényház épületében működtek, elég szűkös körülmények között. 1997-ben a megyei bíróság épülete közvetlen szomszédságában lévő Kereskedelmi és Hitelbank épületét megvásárolták, itt helyezték el az Egri Városi Bíróságot és Ügyészséget, az 1967-ben épült székházból a pénzügyintézet 1999 tavaszán költözött ki. 1998-ban a Rátkai Építésziroda elkészítette az átalakítás és bővítés terveit, amelyek 1999 júliusa és 2000 áprilisa között valósággá váltak, az ünnepélyes átadás 2000. május 5-én volt. A létesítmény Eger városában esztétikus belső és külső megjelenésével méltó módon reprezentálja az igazságszolgáltatást. 2013.január 1-től a bíróság mint Egri Járásbíróság működik.

Elnökök voltak:

Dr. Kerekes Lajos, Dr. Petrási Endre, Dr. Mihályi János, Dr. Molnár Géza, Dr.Erdős Pál és Dr. Szunyi Gábor.

Jelenleg az Egri Járásbíróság elnöke: Dr. Hajdúné dr. Ruzsics Gabriella

Füzesabonyi Járásbíróság

(Füzesabony, Egyetértés út 10.)

A városi bíróság elődjeként működő járásbíróság, ideiglenes elhelyezését követően, 1958-ban kapott önálló ingatlant, ahol 1983-ig, megszűnéséig működött. Az épületet értékesítették 1985 március 26-án. 1990-ben létrejött a Füzesabonyi Városi Bíróság, ami 1991. január 1-jétől 2006. május 31-ig, az 1970-ben épült, bérelt irodaépület földszintjén ítélkezett, majd 2006. június 1-től a számára kialakított épületbe költözött. 2013. január 1-től újra járásbíróság.

Jelenleg Petőné dr. Bodai Mária látja el az elnöki teendőket.



Gyöngyösi Járásbíróság

(Gyöngyös, Kossuth u. 44.)



A Gyöngyösi Királyi Járásbíróság régi épületére vonatkozó adatok nem ismertek, de hosszas vajúdás után, 1912-1913 között készült el az új, formavilágában a századforduló hangulatát idéző, Tóásó Pál tervezte, szecessziós palota, a hozzá tartozó fogházzal. Az épületet, sok szép díszítés elhagyásával, leegyszerűsítésével, 1984-ben újíttották fel. A második újjászületését a Rátkai Építésziroda tervei alapján 2001. évben élte meg. Jelenleg a bíróság ebben a felújított és 2001. december 14-én átadott épületben működik. 2013. január 1-től a bíróság mint Járásbíróság működik.

A Bíróság bejárata és egy felújított tárgyalóterme:



Elnökök voltak:

Dr. Vörösmarty Béla (1929-től a 1950-es évekig), őt követte Dr. Boros József, majd Dr. Bérces István (az 1970-es évekig). Ezt követően Dr. Ripka Kálmán, Dr. Gáspárdy József, Pelléné dr. Eke Ágnes (1983. augusztus 1-től 1997. szeptember 31-ig) álltak a bíróság élén. Megbízott elnök volt Dr. Hóka József (1997. október 1-től 1998. október 31-ig).

Jelenleg a Gyöngyösi Városi Bíróság elnöke **Fógelné dr. Vankó Kinga** (1998. november 1-től)

Hatvani Járásbíróság

(Hatvan, Kossuth tér 7.)

A mai értelemben vett bíróság Hatvanban is az 1871. évi XXXII. t.c. életbe lépése után kezdte meg működését, mint "királyi első folyamodású bíróság", vagyis járásbíróság. A bíróságok szervezésének előkészületei már az év elején megkezdődtek, és az EGER c. lap március 23-i számában erről olvasható korabeli tudósítás szerint "Heves-Szolnok megye március 20. és következő napján tartott év negyedes bizottmányi nagygyűlés"-én hozott határozat a Gyöngyösön felállítandó törvényszékhez javasolta csatolni a hatvani járásbíróságot, melyhez "Hasznos, Tar, Pásztó, Sz.-Jakab, Sz.-Püspöki, Apcz, Fancsal, Ecséd, Hort, Csány, Monostor, Kerekudvar - 23,945 főnyi népességgel és 70.434 kat. hold területtel" tartozna. A hivatalos lap júliusban már közölte az Igazságügyminisztérium döntését, mely nagyjából a bizottsági javaslat szerinti beosztást hagyta jóvá, majd decemberben ismertté váltak a végleges szervezési adatok is: 10 község és 7 pusztát tartozik Hatvanhoz, a törvényszék és a telekkönyv Gyöngyösön lesz.

Az 1872. január 1-vel megalakult hatvani járásbíróság elnöke Vitális Mór heves megyei ügyvéd lett, albiró Kolosváry László heves megyei esküdt. /Hogy Kolosváry László, mint "esküdt" hol és mikor működött, nem találtunk adatot. Annyit tudunk róla, hogy 1886-tól haláláig 1903-ig ő volt a hatvani önkéntes Tűzoltó Egyesületnek a parancsnoka, utóbb főparancsnoka./

Az 1910-es években általában 2-3 bíró, 1 joggyakornok, 1 tkv. vezető, 3 irodatiszt és 1 végrehajtó, 1928-ban már az elnök mellett 3 járásbíró, 1 jegyző, 1 telekkönyvvezető, 3 irodatiszt és 1 végrehajtó működött. Az 1920-as években a bíróság ügyfélfogadási napokat tartott amelyeket "tömeg nap"-nak, illetve törvénynapnak neveztek. E napokon "a felek idézés nélkül is megjelenhettek a bíróság előtt ügyük tárgyalása végett".

A hatvani járásbíróság 1969. október 1-vel, a közigazgatás átszervezésekor átalakult Városi bírósággá, s a korábbi járási községek közül illetékességi területe a három városkörnyéki községre csökkent, majd 1984. január 1-vel ismét a régi járás községei kerültek illetékessége alá, ez valamint a névhasználat változatlanul maradt a rendszerváltást követően. 1993. július 1-től 1 elnök és 4 bíró végzi a bíróság munkáját. Az épületben korábban helyet kapott az állami közjegyző hivatala és a városi ügyészség is. A közjegyző 1993-tól nem állami hivatalnokként működik, hivatali helyisége sincs már a bíróság épületében.



A Budapesti Állami Felső Építőipari Iskola tanára, Orbán Ferenc tervezte, 1924-ben épült bírósági épület a város főterén, a Kossuth téren áll. Ezt az 1862-ben már rossz állapotban lévő régi városháza helyére építették. Korábban a járásbíróság a hozzá tartozó fogdával együtt az egykori Grassalkovich posztómanufaktúra épületében működött. A bíróság épülete 1944. november 25-én átmenetileg az orosz csapatok használatába került, amikor a szovjet hadsereg Hatvan minden középületét lefoglalta. A járásbíróság e rövid kényszerszünet után, 1969. október 1-jéig zavartalanul működött az épületben, majd (az országban elsőként) átalakult városi bírósággá. Ekkor szűnt meg az épületben működő Hatvani Járási Telekkönyvi Hivatal is, helyét az ügyészség foglalta el. Az épületet az 1980-as évek közepén újították fel.



A 2004-re igen rossz állapotba került épület felújítását 2004 év májusában kezdték, az épület rekonstrukciója az év végére befejeződött. 2013. január 1-től a bíróság neve újra Hatvani Járásbíróság.

Elnökök voltak:

Dr. Vitális Mór, Dr. Kolosváry László, Dr. Rose Gyula, Dr. Ferdinándy Géza, Dr. Géczy Imre, Dr. Herke Ferenc, Dr. Vörösmarty Béla, Dr. Perlaki Ferenc, Dr. Sohár Béla
1945 után: Dr. Rác Dezső, Dr. Szabolcsi István, Dr. Mihályi János, Dr. Fülöp Andor, Dr. Bérces István, Dr. Rőczey Ödön, Dr. Hóka József.

Jelenleg a Hatvani Járásbíróság elnöke Dr. Nadas Katalin.

Hevesi Járásbíróság

(Heves, Fő út 4-6.)



A Hevesi Városi Bíróság régi épületét 1880-ban építették, klasszicista stílus-ban. Az épület eredetileg is az igazságszolgáltatás hivatalainak elhelyezésére szolgált, itt kapott helyet a járásbíróság, a vádhatóság és a közjegyző. Ugyanezen az ingatlanon (külön épületben) volt a börtön is. Az épületre 1925-ben emeletet húztak, és 1982 szeptemberéig itt működött a bíróság, ekkor életveszélyesnek nyilvánították, és a bíróság kiköltöztetését rendelték el. A városi bíróságot ideiglenesen a helyi termelőszövetkezettől bérelt irodákba helyezték el. 1988. augusztus 20-án lett átadva az új bírósági épület (a képen látható épület I. emelete) jelenleg a Horváth Béla építész által eredetileg is bírósági és ügyészségi célra tervezett épületben, ami egy társasházi együttes részét képezi. 2013. január 1- től Hevesi Járásbíróság.

Járásbírósági elnökök voltak:

Dr. Gáspárdy József (1960. áprilistól 1962. július 14-ig), Dr. Ripka Kálmán (1962. július 15-től 1970. december 15-ig), Ifj. dr. Gáspárdy József (1970. december 16-tól 1975. május 15-ig), Dr. Berta Károly (1978. október 1-től 1988. március 22-ig) Megbízott vezető volt: Labodáné dr. Birkás Ilona (1975. május 16-tól 1978. június 1-ig), 1984-ben Heves város lesz. 1989. február 1-től a Hevesi Városi Bíróság elnöke Dr. Kutas István.

Jelenleg a Hevesi Járásbíróság elnöke Dr. Egri Zoltán.